

-E 51

A BUDAPESTI

M. KIR. ÁLLAMI ELEMİ NÉPISKOLAI

TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

1927—28. ÉVI

ÉRTESITŐJE.

SZERKESZTETTE :

QUINT JÓZSEF

IGAZGATÓ.

CIM : I., FERY OSZKÁR-UTCA 40. — TELEFON : Aut. 534—85.

Budapest, 1928.

Ábrahám és Sugár, Bagó M. és Fia Utóda, II., Székely-u. 2-4. Telefon : Aut. 524-19.

REV 98

REV 85

REV 2010

A BUDAPESTI

M. KIR. ÁLLAMI ELEMÍ NÉPISKOLAI

TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

1927—28 ÉVI

ÉRTESÍTŐJE.

I. Az intézet 1927—28. évi története.

Az 59. iskolai évet szeptember 12-én kezdtük meg és június 8-án zártuk be. Az év folyamán 200 munkanapunk volt.

A tanári testület tagjai közül Vadász Zoltán gyak. isk. tanár Szegedre távozott. Helyét egyideig Slajcho Mihály ny. igazgató, majd végleg Szalatsy Richárd tan. kép. int. tanár foglalta el. Kartalik Károly irodás március 15-én szabadságra ment, helyébe Huber Erzsébet polg. isk. tanár osztatott be.

A növendékek létszáma év elején 170, év végén 157 volt.

Az intézet egy új nevelőintézménnyel, a cserkészcsapattal gazdagodott. Vezetője Frank Antal dr. tanár.

Az intézetet meglátogatták: az esztergomi tan. képző növendékei tanáraik vezetésével, Nánay Béláné és Incze Mária, a debreceni ref. tanítónők képző tanárai, a kunfélegyházi r. k. tanítónők képző növendékei a nővérek vezetésével, Bali M. Ildefonsa, Fazekas M. Blandina, Budai M. Floriana, Ságodi M. Zsófia, Reményi M. Márta iskolanővérek, Csorda Romana Szt. Vince nővér, Oswald József igazgató, Laszcsik Ernő, Dundler Gyula és Gaál Ödön a kalocsai r. k. tanítóképző intézetből. Kalándy I. tábornok, Sally I. parancsnok, Orsenigo Caesare pápai c. érsek, nuncius, Martini Airila, a helsinki egyetem tanára, a III. finn-ugor kulturkongresszus két nagyobb finn és eszt tanárokból álló társasága, Krywald Ottó c. prépost, Koudela Géza igazgató és Madzsar Imre főigazgató. Volt tanítványaink közül többen és több székesfővárosi és vidéki tanító.

A tanári testület ebben az évben is folytatta iskolán kívüli munkáját. Quint József a V. K. M. megbízásából szeptember 1—8-ig Győrött tanfolyamot vezetett, melynek előadója Drozdy Gyula is volt. Ugyancsak előadást, illetőleg mintatanítást tartottak a miskolci, pápai, soproni és balassagyarmati ált. megyei tanítógyűléseken. Quint József ezenkívül tanulmányozta a bécsi tanítóképzést és a Közoktatási Tanács megbízásából meglátogatta a soproni Isteni Megváltó lányai és Orsolyák tanítónők képzőjét.

A tanári testület tagjai közül Drozdy Gyula, Eber Rezső, Frank Antal dr., Jaloveczky Péter, Mesterházy Jenő, Nagy Fe-

renc, Némethi Sándor, Tscheik Ernő és Váradi József a tél folyamán az ország különböző részein, különösen Budapest környékén népmivelő előadásokat tartottak. Németh Sándor és Váradi József azonkívül a népmivelési továbbképző tanfolyamok előadói is voltak. Frank Antal dr. a Stefánia Szövetség apolónói tanfolyamán, Nagy Ferenc az Erzsébet népakadémián, Quint József a Cserkészszövetség vezetői tanfolyamán és a III. finn-ugor és III. Egyetemes tanügyi kongresszuson tartottak előadásokat.

Quint József, Frank Antal dr. és Tscheik Ernő négynapos kirándulásra vittek 70 finn tanítót és tanítónőt Debrecenbe és Diósgyőre.

Az intézet tanári testülete résztvett a III. Egyetemes tanügyi kongresszus és kiállítás munkálataiban is.

Megalakult az intézetben végzett tanítványok bajtársi egyesülete, melynek alapszabályai most vannak engedélyezésre felterjesztve.

Az intézethez érkezett fontosabb rendeletek:

42.121/927. Felvételek jóváhagyása.

55.694/927. Quint József és Drozdy Gyula kiküldése a győri tanfolyamra.

76.123/927. Vadász Zoltán áthelyezése Szegedre.

84.923/927. Szalatsy Richárd beosztása az intézethez.

91.154/927. Quint József igazgató kiküldetése a bécsi tanítóképzők tanulmányozására.

88.348/927. 1927/28. évi költségvetés.

2979/927. eln. Körlevél a hazai szénnel való fűtés tárgyában.

89.203/927. Illetményjegyzék.

57.346/927. Tanszerekre 2200 P. engedélyezése.

1007/928. Quint József meghívása a főigazgatói értekezletre.

55.310/927. 3 Az intézet a Testnevelési Főiskola gyakorló iskolája.

10.700/927. A népmivelési könyvek ajándékozása.

30.082/927. Hubert Erzsébet beosztása.

30.843/927. Tscheik Ernő kiküldetése a prágai kiállításra.

31.848/928. Quint J. igazgatót megbizsa a gyakorló iskolai tanítók tanfolyamának szervezésével és vezetésével.

14.664/928. Quint József igazgatót megbizsa, hogy tanítók részére testnevelői tanfolyamot szervezzen és vezessen.

38.880/928. Quint József igazgatót megbizsa a hadiképesítésű tanítók tanfolyamának Kiskunfélegyházán való szervezésével.

25.354/928. Quint József igazgatót megbizsa 6 napos tanítói tanfolyamnak Sárospatakon való szervezésével és vezetésével.

42.855/928. Quint József igazgatót megbizsa hatnapos tanítói tanfolyamnak Kalocsán való vezetésével.

Quint József igazgatót kiküldi miniszteri biztosnak a bajai áll. tan. képzőintézethez.

II. Az intézet állapota.

1. A tanári testület és egyéb alkalmazottak.

1. Quint József, igazgató. Született 1882. IV. 28. Zsombolyán. Képesítve van elemi isk., a mennyiség- és természettudományi szakcsoport tárgyaiból, tornából polgári iskolákra és természettudományokból tanítóképző-intézetekre. Tanít 1906. óta ennél az intézetnél. F. f. V. 2. Tanította a nevelési és tanítási gyakorlatot az V. osztályban. Heti óráinak száma a hospitálással 12. Az internátus vezetője.

A Közoktatási Tanács előadó tanácsosa, tagja a Tankönyvügyi Bizottságnak, az Országos Ifjúsági Irodalmi Tanácsnak, a Népkönyvtári Bizottságnak, a Testnevelési Tanácsnak, a Testnevelési Főiskola igazgatótanácsának; tanítja a Testnevelési Főiskolán a pedagógiát; a Néptanítók Lapja tantervi rovatát vezeti és az Egységes Vezérkönyvek társszerkesztője; a magyar népművelési könyvek szerkesztőbizottsága II. szakosztályának elnöke és III. szakosztályának tagja, a Tanítóképző-intézeti Tanárok Országos Egyesületének elnöke, a Finn-ugor kulturakongresszusok magyar ötös bizottságának tagja; a Harmadik Egyetemes Tanügyi Kongresszus szakosztályi és tiszteletbeli elnöke; az Ifjúsági Vörös Kereszt Országos alelnöke; a Magyar Pedagógiai Társaság pénztárosa; a Társadalomtudományi Társaság, a Mária Dorottya Egyes. Tanítónői Szakosztályának választmányi tagja; az Országos Közegészségi Egyesület Antivenereás Bizottságának, a Magyar Filozófiai-, Gyermektanulmányi és Gyakorlati Lélektani-, Természettudományi Társaság tagja. Lakása: I. Fery Oszkár-u. 40.

2. Drozdy Gyula, gyakorló iskolai tanító. Született 1881. XI. 17. Bajtán. Képesítve van elemi iskolákra és kézimunkából középfokú iskolákra. Tanít 1903., ebben az intézetben 1919. óta. F. f. VII. 3. Tanított a gyakorló elemi iskola I—IV. osztályban; részt vett a gyakorlati kiképzésben. Heti óráinak száma 30.

Tagja az Országos Közoktatási Tanácsnak; a Néptanítók Lapja tantervi rovatának főmunkatársa, a magyar népművelési könyvek szerkesztőbizottsága II. osztályának tagja, a Társadalomtudományi Társaság tagja, a Tan. kép. int. Tanárok Egyesületének választmányi tagja, a Pedagógiai Társaság kültagja, a Természettudományi Társaság tagja. Lakása: I., Márvány-u. 25.

3. Éber Rezső, rendes tanár. Született 1879. XI. 30. Ujpesten. Képesítve van elemi, a mennyiség- és természettudományi szakcsoport tárgyaiból, tornából polgári iskolákra és természettanból, kémiából, mennyiségtanból tanítóképző intézetekre. Tanít 1903, ennél az intézetnél 1925. óta. F. f. VII. 1. Tanította a mennyiségtant és a természettant az összes osztályokban. Heti óráinak száma a hospitálással 19. Az V. osztály főnöke.

A Tanítóképzőintézeti Tanárok Egyesületének és a Természet-

tudományi Társaság tagja. Népművelési tanfolyam előadója. Lakása: VII. Stefánia-út 2.

4. Dr. Frank Antal, rendes tanár. Született 1884. VI. 26. Ócsanádön. Képesítve van elemi, a mennyiség- és természettudományi szakcsoport tárgyaiból a polgári iskolákra, a filozófiából és pedagógiából tanítóképző-intézetekre. Tanít 1911, ennél az intézetnél — két évi megszakítással — 1919. óta. F. f. VII. 3. Tanította a neveléstörténelmet és szervezettant az V. osztályban, a nevelési és tanítási gyakorlatot az V. osztály egyik csoportjában és német nyelvet a II. és III. évfolyamokban. Heti óráinak száma a hospitálással 18. A cserkészcsapat pr. id. parancsnoka.

Tanít a Polgáriszkolai Tanárképző Főiskolán pedagógiát. A Magyar Paedagogiai Társaság és az Aquinói Szent Tamás Társaság rendes tagja. A Tanítóképző-intézeti Tanárok Egyesületének választmányi tagja. A Magyar Filozófiai Társaságnak, a Magyar Gyermektanulmányi és Gyakorlati Lélektani Társaságnak, a Magyar Társadalomtudományi Társulatnak és az Országos Polgári Iskolai Tanáregyesületnek tagja. Az Országos Stefánia-Szövetség védőnő-képzőjében előadó. Lakása: I. Fürj-u. 16.

5. Jaloveczky Péter, rendes tanár. Született 1879. VII. 28. Pálfalun. Képesítve van elemi, a mennyiség- és természettudományi tárgyakból polgári iskolákra és a természettudományokból tanítóképző-intézetekre. Tanít 1905., ennél az intézetnél 1919. óta. F. f. VII. 2. Tanította a természettudományokat és vegytant az összes osztályokban, a testtant és az egészségtant. Heti óráinak száma a hospitálással 18. A III. osztály főnöke.

A Természettudományi Társulat tagja, a Paedagogiai Társaság kültagja. Előadó a népfőiskolai tanfolyamon, a Tanítóképző-intézeti Tanárok Egyesületének választmányi tagja. Lakása: I. Németvölgyi-dűlő 12.787.

6. Kishonti Barna, rendes tanár. Született 1890. XII. 15. Losoncon. Képesítve van a mennyiség- és természettudományi tárgyakból, énekből polgári iskolákra és énekből, zenéből a tanítóképző-intézetekre. Tanít 1915, ennél az intézetnél 1919. óta. F. f. VIII. 2. Tanította az éneket és zenét az összes osztályokban és a róm. kath. egyházi éneket és zenét. Heti óráinak száma hospitálással 19. Internátusi felügyelő, az énekkar vezetője.

A Tanítóképző-intézeti Tanárok Egyesületének tagja. Lakik: I. Fejy Oszkár-u. 40.

7. Mesterházy Jenő, rendes tanár. Született 1888. VII. 24. Nezsideren. Képesítve van elemi, a nyelvtörténettudományi tárgyakból polgári iskolákra és történelemből, magyarból, földrajzból, tornából tanítóképző intézetekre. Tanít 1912, ennél az intézetnél 1919. óta. F. f. VIII. 1. Tanította a történelmet, alkotmánytant és földrajtot valamennyi osztályban. Heti óráinak száma a hospitálással 18. Az I. osztály főnöke.

Népiszkolai tanfolyam vezetője, a Tan. kép. int. Tanárok Egyesületének választmányi tagja. Lakása: I. Királyhágó-u. 22.

8. Nagy Ferenc, rendes tanár. Született 1883. XI. 5. Nagybaconban. Képesítve van elemi, a nyelvtörténelemtudományi tárgyakból polgári iskolákra és magyarból, történelemből, földrajzból tanítóképző-intézetekre. Tanít 1909, ennél az intézetnél 1911. óta F. f. VII. 2. Tanította a tornát az összes osztályokban, magyarul az I., IV. osztályokban és vezette a játék-délután. Heti óráinak száma a hospitálással 19. A IV. osztály főnöke, a sportkör vezetője.

Az Erzsébet Népakadémia igazgatósági- és a Tanítóképző-intézeti Tanárok Egyesületének választmányi tagja. Lakása: VIII. Bérkocsis-u. 16.

9. Németh Sándor, rendes tanár. Született 1876. III. 18. Körmenden. Képesítve van az elemi, a nyelvtörténelemtudományi tárgyakból, zenéből polgári iskolákra és magyarból, történetből, földrajzból a tanítóképző intézetekre. Tanít 1901, ennél az intézetnél 1919. óta. F. f. VI. 3. Tanította a magyart a II. III. osztályokban, németet az I. osztályban és zenét. Heti óráinak száma hospitálással 18. Az önképzőkör tanárelnöke.

A Pedagógiai Társaság kültagja. A Tanítóképző-intézeti Tanáregyesület választmányi tagja. A budapesti Népfőiskolai Széchenyi Szövetség társelnöke, népfőiskolai tanfolyamot vezetett, a szővárosi oktató filmek szerkesztő bizottságának tagja, a népművelési könyvszerkesztő bizottság tagja. Lakása: Ugocsa-u.

10. Tscheik Ernő, rendes tanár. Született 1880. III. 13. Nagykanizsán. Képesítve van rajzból középiskolákra és kézimunka-tanfolyamok önálló vezetésére. Tanít 1905, ennél az intézetnél 1919. óta. F. f. VII. 2. Tanította a rajzot és a kézimunkát az összes osztályokban. Heti óráinak száma hospitálással 18.

A Rajztanárok Egyesületének választmányi tagja és a Tanítóképző-intézeti Tanárok Egyesületének tagja. Lakása: I. Horthy Miklós-út 9.

11. Szalatsy Richard, gyakorló iskolai tanár. Született 1882 IV. 14. Győrben. Képesítve van elemi iskolákra, polgári iskolákra, tanítóképző-intézetekre. Tanít 1901. óta, ennél az intézetnél 1927. óta. Tanította a gyakorló isk. III—VI. osztályát, részt vett a gyakorlati kiképzésben. Heti óráinak száma 30.

Tanítóképző-intézeti Tanárok Egyesületének tagja. A Gyermektanulmányi Társaság tagja. Lakása I. Horthy Miklós-út 76.

12. Váradi József, rendes tanár. Született 1888. VIII. 6. Budapesten. Képesítve van elemi, a nyelvtörténelemtudományi tárgyakból polgári iskolákra és filozófiából, pedagógiából, tornából tanítóképzőkre. Tanít 1914., ebben az intézetben 1921. óta. F. f. VIII. 1. Tanította a neveléstani tárgyakat a III. IV. osztályban, a tanítási gyakorlatot a IV. osztályban és német nyelvet. Heti óráinak száma 14. Köztartásvezető. Az Ifj. Abstinens Egyesület tanárelnöke.

Az Országos Széchenyi Kuria tagja, az Országos Széchenyi Szövetség törzstagja, a Népfőiskolai Széchenyi Szövetségek szövetségtanácsának igazgatója, Népfőiskolai előadó, az Országos Gár-

donyi Géza Irodalmi Társaság rendes tagja, a Tan.-kép. Itn. Tanárok Egyesületének választmányi tagja, a Paedagogiai Társaság kültagja, a Társadalomtudományi társaság tagja, a budapesti népfőisk. Széchenyi szövetség társelnöke, az Erzsébet Népakadémia igazg. tagja, a népművelési könyvszerkesztő bizottság tagja, az Iskolán kívüli Népművelési Titkárok Nemzeti Szövetségének pártoló tagja. Lakása: I. Fery Oszkár-u. 40.

Óraadók: Horvay Ede, ny. c. tan. kép. int. igazgató. Tanított német nyelvet és zenét. Heti óráinak száma a hospitálással 14. Lakása: I. Böszörményi-út 31.

Snasel Ferenc, ny. c. tan. kép. int. igazgató. Tanította a gazdaságtant az összes osztályokban. Heti óráinak száma a hospitálással 10. Az ifj. segítőegyesület tanárelnöke. Lakása: I. Böszörményi-út 31.

Lépesné Baur Irén, a II. ker. tanítóképző-intézet rendes tanára. Tanította a gyakorló iskolában a női kézimunkát heti 1 órában

Pázmán József, középiskolai tanár. Tanította a tót nyelvet heti 2 órában.

Hitoktatók: Magyary Gyula dr. r. kath. hittanár. Tanította a hittant a tanítóképzőben és a gyakorló iskolában heti 12 órában. Lakása: VII. Stefánia-út 18. fsz. 2.

Széles Sándor ref. lelkész. Tanította a hittant a tanítóképzőben és a gyakorló iskolában heti 6 órában. Lakása: I. Bercsényi-u. 10. sz. IV. 5.

Glatz József ág. ev. hitoktató. Tanította a hittant a tanítóképzőben és a gyakorló iskolában heti 6 órában. Lakása: II. Pasaréti-út 59.

Mihálovits Sándor dr. g. kath. hittanár. Tanította a hittant a tanítóképzőben heti 1 órában. Lakása: IV. Szervita-tér 8.

Leventeoktatók: Tasnády Imre főelőadó, endrödi Endrödy Leó, vitéz Vargha Ferenc és Zacharia Sándor főoktató. Oktatták a leventéket heti 2 órában.

Nevelő: Árpássy Gyula, polg. isk. tanárjelölt. Az intézetben lakik.

Irodás: Kartalik Károly, áll. tanító. Tanít 1919. óta, ennél az intézetnél 1924. óta működik. Lakása: Maglód.

Az intézeti orvos Vladár Márton dr., m. kir. egészségügyi főtanácsos, az Erzsébet-kórház főorvosa. 1911. óta működik az intézetnél. Lakása: I. Pauler-u. 8. sz.

Gazdasszony: özv. Pessina Vilmosné. 1924. óta működik az intézetnél. Az intézetben lakik.

Kertész: Szláby József. 1911. óta teljesít szolgálatot. Az intézetben lakik.

Kezelő altiszt: Horváth István. 1913. óta van az intézetnél. Az intézetben lakik.

2. Növendékek:

a) Rendes tanulók.

I. oszt. Buzai Lajos,* Buzi Sándor, Csaplár Pál, Cseh József, Diener Lajos, Diskant István, Habony Endre, Hefkó Lajos, Herich József, Holly Rezső, Hülber Gyula, Jancsovcics István, Kapiller Ernő, Kelner Károly, Kiss Lajos, Kiss László, Koller Henrik, Kreutzer Béla,* Ladányi József, Majdán Károly, Mészégető Imre, Mundy Tibor, Nádasdy Ottó, Nagy László, Néhai József, Nyuli József, Palancsánin Gyula, Papp József, Perl István, Pozderka István, Sik Aladár,* Simon Ferenc, Simoncsics Antal, Szabó György, Szánti László, Szántó Béla, Szijjártó János, Szücs Zoltán, Taliga Miklós, Tari István,* Térdy György, Toldy István,* Varga Lajos, Weichart Kálmán, Zsebők István, Zsohár Gyula.

II. oszt. Andrusecz István, Arany Lajos, Bay Barabás, Berghold Antal, Chmel József, Csulik István, Faragó László, Gyenes József, Halmi Tivadar, Háros Antal, Hegedüs Béla, Horváth János,* Jancsó Pál, Jáger István, Kern Sándor, Kriskó Mihály, Lizi Pál, Lehoczky András, Meskó Jenő, Ménesi Dezső, Mészáros Árpád, Molnár János, Pisztel Róbert, Reisinger Nándor, Révay Ferenc, Samu István, Sánta Károly, Szabó Ferenc, Szamkó Alajos, Szeke-res József, Szojka Ferenc, Szögédi József, Tari István, F. Tóth Lajos, Tokár Béla, Turóczi Béla, Uherkovich Gábor, Váróczy Pál, Völgyi Zoltán, Walter Ferenc.

III. oszt. Ágoston Lajos, Bali Mihály, Brandt Béla, Bubenik Ernő, Bugyi Béla, Csath István, Deák Zsigmond, Durnyi György, Elek Sándor, Forgó István, Fürcht Ferenc, Gillmayer Márton, Gyön-gyösi Károly, Horváth Ernő, Kiss István,* Kiss János, Koch István, Kovács Barnabás, Kovács István,* Marx Viktor, Pabst Ede, Pechloch Adolf, Petrovics Gusztáv, Pödör János, Samu György, Sarudi Gyula, Sándor József,* Szilágyi Károly, Tihanyi Jenő, Tóth János, Tóth Lajos,* Tőke Gyula, Turóczi Gyula, Varga István, Zábóji Tibor.

IV. oszt. Balog Ferenc, Bárd Flórián,* Dani István, Duchnovszky Győző, Gaál Péter, Geréb Árpád, Gruber László, Hajdics László, Herengel János, Kajárik Sándor, Kántor Géza, Kelemen József, Klebniczky István, Kristó István, Moldvay Árpád, Moldvay László, Nagy Aurél,* Nagy Béla, Nagy István, Papp Zoltán, Rebi Ferenc, Ritnóvszky János, Salamon János, Schmidt Antal, Schöndorf Gyula, Sóti László, Szabó Kálmán, Szenyán Pál, Völgyesi József.

V. oszt. Bagi Antal, Fülöpp István, Galló Miklós, Kanyó Bálint, Kovács György, Longauer Dénes, Michelberger László, Matejcsik János, Nagy Jenő, Paál Jenő, Preisinger Ferenc, Preisinger László, Radó Albert, Sterk István, Studener István, Sziván János, Szücs Pál, Schönfeld Andor,* Vágner Kálmán, Wieder György.

* A jelöltek évközben kimaradtak.

b) Magántanulók.

Polgári iskola VI. osztálya alapján különbözeti vizsgálatot tett: Szilágyi Károly.

Gimnáziumi érettségi alapján különbözeti vizsgálatot tettek; szeptemberben Michelberger László és Vincz Antal, júniusban Kovách Zoltán.

Gimnázium VIII. osztálya alapján a régi szabályzat szerint különbözeti vizsgálatot tett szeptemberben és javított decemberben Buda Buttyán Vilmos.

Gimnáziumi érettségi alapján a régi szabályzat szerint különbözeti vizsgálatot tett: Lakó Makár.

IV. osztály és osztályképesítő vizsgálatot a régi szabályzat szerint Somogyi László.

c) Statisztikai kimutatás a rendes tanulókról.

	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
Beiratkozott	46	40	35	29	20	170
Kimaradt	5	1	4	2	1	13
Létszám az év végén	41	39	31	27	19	157

Kor szerint:

	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
1913	13	—	—	—	—	13
1912	18	12	—	—	—	30
1911	11	14	9	1	—	35
1910	3	7	11	9	—	30
1909	1	5	10	8	8	32
1908	—	1	3	5	7	16
1907	—	1	1	4	4	10
1906	—	—	1	2	1	4
1905	—	—	—	—	—	—

Vallás szerint:

	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
Róm. kath.	36	31	27	20	13	127
Ref.	7	4	6	5	5	27
Ág. h. ev.	2	4	2	4	1	13
Gör. kath.	1	1	—	—	—	2
Izraelita	—	—	—	—	1	1

Anyanyelv szerint:

Minden tanulónk magyar anyanyelvű.

Előképzettség szerint;

	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
Polgári	40	36	31	26	15	148
Gimnázium	6	4	2	1	4	17
Reáliskola	—	—	2	2	1	5

Lakóhely szerint:

	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
Budapest	18	14	12	5	5	54
Békés	—	1	—	2	—	3
Bihar	1	—	2	—	—	3
Csongrád	—	—	—	1	—	1
Esztergom	1	—	—	—	—	1
Fehér	5	2	1	2	4	14
Győr	—	1	—	—	—	1
Hajdu	—	—	—	1	—	1
Heves	—	2	1	—	—	3
Komárom	1	1	—	1	—	3
Nógrád	4	1	2	2	—	9
Pest	7	12	11	7	12	49
Somogy	3	2	2	3	—	10
Sopron	—	—	—	1	—	1
Szatmár	—	—	1	—	—	1
Szolnok	1	1	—	2	—	4
Tolna	—	2	2	1	1	6
Vas	1	—	1	1	—	3
Veszprém	—	2	—	1	—	3
Zala	—	—	—	—	—	—

d) A növendékek elhelyezése. Segélyek. Alapítványok.

Az intézet 157 tanulója közül 106 az internátusban kapott ellátást. A künnlakók mind szülőknél, közeli rokonoknál laktak. A bennlakók közül 38 ingyenes, 27 féldíjas, 41 teljes fizető. A természetbeni beszolgáltatások címén mindenki fizetett havi 12 pengőt. Ezen felül a teljes fizetők havi 16 pengőt, a féldíjasok 8 pengőt fizettek.

Az internátusban az elhelyezés kedvező. A tágas hálók, nagy dolgozók, széles folyosók, a kertek között fekvő nagy udvar jó levegőjével és gyönyörű kilátásával szinte üdülőhellyé avatja az intézetet. Az egészséges, izletes ellátás, a rendszeres napi torna, a kerti munkálatok, a rendes élet és a komoly munka jó hatással van a tanulók testi és szellemi fejlődésére.

Bármilyen olcsó az intézeti ellátás, a nagyon szegény tanulók szüleinek mégis nehezükre esik a díjak befizetése, mert a segélyezésben csak a köztisztviselők és altsztek gyermekei részesülnek. Utóbbiak csak abban az esetben, ha jó tanulók.

Az intézet alapítványainak kamatai nem tekintendők anyagi segítségnek, hanem inkább erkölcsi jutalomnak.

1. A Keller-alapítvány (80 P) kamatait a versenyben legjobbnak bizonyult gyakorlati tanító, Wieder György kapta.

2. Sztankó-alapítvány (80 P) kamatait Vágnér Kálmán tanuló kapta, aki legtöbbet tett a testnevelés terén és amellet a tanulásban is megfelelt.

3. A 40 éves találkozó alapítvány (80 P) kamatait a legharmonikusabban képzett tanuló, Máté (Matejcsik) János kapta meg, aki jó tanuló, szorgalmas, udvarias és barátságos mindenkivel szemben.

4. A Roxer-alapítvány (32 P) kamatait és a tantestület adományát az ünnepélyeken legtöbbet fáradozó Fürcht Ferenc és Preisinger László karvezető kapták meg.

5. A gazdasági jutalmat Máté (Matejcsik) János, a gyümölcskertészetben legkiválóbb kapta meg.

6. A németnyelvű jutalomdíjat Kelemen József kapta meg.

7. Horvay-alapítvány (200 P) kamatait Studencz István kapta meg.

3. A didaktikai gyakorlatokat végző tanítóképző-intézeti tanárjelöltek.

I. évesek.

1. Bartók Miklós: magyarból, történelemből látogatott Németh Sándor, Nagy Ferenc és Mesterházy Jenő tanárok mellett.

2. Cser János,

3. Szakál János,

4. Jankovits Miklós: pedagógiából és filozófiából látogattak Quint József igazgató, Jaloveczky Péter, dr. Frank Antal, Váradi József tanárok mellett.

5. Hadányi Antal: énekből és zenéből Horvay Ede, Kishonti Barna tanárok mellett.

6. Probst Vilmos: rajzból Tschek Ernő tanár mellett.

II. évesek.

1. Dausz Ferenc énekből és zenéből látogatott Kishonti Barna tanár mellett.

2. Mezei Béla: történelemből és magyarból látogatott Mesterházy Jenő és Németh Sándor tanárok mellett.

3. Nika Béla: növénytanból, állattanból és kémiából látogatott Jaloveczky Péter tanár mellett.

4. Épület, udvar, kert és felszerelés.

Az intézet épülete és udvara a tanulók otthona, a kert pedig kizárólag didaktikai célt szolgál. Az intézetben a multak iránti kegyeletet neveljük. Ezért megfestettem a volt igazgatók: Gyertyánffy István, Kiss Áron dr. és Baló József dr. arcképeit Tscheik Ernő kertársunkkal a diszterembe. Ugyancsak Tscheik Ernő tanár vezetésével elkészítették a fiúk a volt tanárok grafikonját és a hősi halottak ideiglenes emléktábláját.

Az intézet felszerelése az elmúlt esztendőben is gyarapodott. Az újonnan leltározott 853 sz. között van 681 drb vétel és 172 drb ajándék 4594.97 P értékben.

Az intézetnek a következő folyóiratok járnak: Magyar Paedagógia, Magyar Tanítóképző, Néptanítók Lapja, Magyar Gyógy-pedagógia, Nemzetnevelés, Társadalomtudomány, Atheneum, Magyar Szemle, A gyermek, Az Akadémia összes kiadványai, A Természettudományi Társulat összes kiadványai, A Történelmi Társulat összes kiadványai, Budapesti Szemle, Magyar Nyelv, Földrajzi közlemények, Turistaság és Alpinismus, Apollo, Magyar Gazdák Szemléje, Szövetkezeti Értesítő, Hivatalos Közlöny, Zeitschrift für pädagogische Psychologie und experimentelle Pädagogik, Pharus, Arbeitsschule, Neue Bahnen, Schulreform, Die Quelle, Die neue deutsche Schule, Die Erziehung, Revue Internationale, De L'Enfant.

Az ifjusági olvasóba jár ezenkívül: A Falu, Az Én Ujságom, Botond, Dunántuli Tanítók Lapja, Élet, Egészség, Ifjusági Testnevelés, Ifjusági Vezető, Magyar Dal, Magyar Ifjusági Vöröskereszt, Magyar Iparosnevelés, Magyar Paedagógia, Magyar Szövetkezés, Napkelet, Nemzeti Sport, Népakarat, Néptanítók Lapja, Természettudományi Társulat összes kiadványai, Természet, Tündérvásár, Uj Barázda, Vasárnap, Vasárnapi Könyv, Vizi Sport, Zászlónk, Magyarság. Ezek költségeinek fedezésére a tanulóktól befolyó összeget fordítjuk.

5. Az internátus.

Az 1927/28. isk. év kezdetén az internátus növendékeinek létszáma 115 volt. Az év folyamán kimaradt 9. Az év végén az internátusnak 106 növendéke volt.

Tanulóink egészségi állapota a lefolyt tanévben kielégítő volt. Mindenesetre, ha összehasonlítjuk jelen betegedési statisztikánkat a múltévivel, bizonyos lelki nyugalommal és megnyugvással vesszünk tudomást a kevesebb számu és kevésbbé súlyos esetekről, mellyel természetesen karöltve járt a kevesebb gond és aggodalom is.

Az év folyamán 62 internátusi tanulónk volt fekvő beteg 87 esetben. Ezek közül 27-nek influenzája, 24-nek torok- és mandulagyulladás, 1-nek hasi tifusza és 45-nek jelentéktelen apróbb betegsége volt.

Haláleset nem fordult elő.

A tanév elején 51 első éves tanuló jelentkezett felvételre. Ezek közül 5 tanulót el kellett utasítanunk olyan bajok és testi fogyatkozások miatt, amelyek tanítói pályára a jelentkezőt alkalmatlannak minősítik.

Magánrendelésen 70 tanuló jelentkezett vegyesen a külr- és bennlakók közül.

Apróbb műtétet 8 esetben kellett végezni. Előfordult foghúzás, körömperem-gyulladás, tályog, kelevény megnyitása; mandolatályog felmetszés; idegen test eltávolítás szemekből és kezekből.

(Vladár.)

Internátusi napirend.

a) hétköznapokon:

6 órakor felkelés,

6—6³⁰ mosakodás, öltözés, ruhatisztítás,

6³⁰—7³⁰ csendes tanulás a dolgozószobában, jó időben az udvaron,

7³⁰—7⁴⁵ torna a tornateremben, jó időben az udvaron,

7⁴⁵—8 reggelizés,

8—1 tanítások látogatása,

1—3 ebéd, ágyak rendbehozása, szabad séta,

3—5 tanítások látogatása vagy csendes foglalkozás,

5—6 szabad foglalkozás, ének-, hegedű-gyakorlatok,

6—7 csendes tanulás a dolgozószobákban vagy az udvaron,

7—7³⁰ vacsora,

7³⁰—8 szabad foglalkozás,

8—9 csendes tanulás (szombaton alkalmi énekpróbák),

9—9³⁰ vetkőzés, mosakodás, lefekvés,

b) vasár- és ünnepnapokon:

6 órakor felkelés,

6—7 mosakodás, öltözés, ruhajavítás, fehérnemű mosásba adása,

7—7³⁰ egyházi énekpróba,

7³⁰—7⁴⁵ torna a tornateremben, vagy az udvaron,

7⁴⁵—8 reggelizés, ágyak rendbehozása,

8—12³⁰ istentisztelet látogatása, levélírás, szabad foglalkozás,

12³⁰—1 ebéd,

1—5 rokonok látogatása (a rokonok kérésére és engedély alapján),

5 óra után, mint hétköznapokon.

Minden második vasárnap a szülők előzetes kérésére és utólagos igazolására a jó tanulóknak az igazgató reggel 6 órától este 8 óráig szabadságot ad.

A karácsonyi és húsvéti szüneteket a növendékek a szülői házban töltik.

Várad József köztartásvezető tanár a következőket jelenti:

Az intézet köztartása az 1927/28. tanévben is rendszeresen működött. A nyáron kiutalt előlegekből sikerült az évi főzelék-, zöldség- és gyümölcsizmennyiséget előzetesen beszerezni. Ennek konzerválása és mintaszerű tárolása özv. Péssina Vilmosné intézeti

gazdasszony érdeme, aki a nagy zsirmennyiség itthoni kiolvasztásának nehéz munkáját is örömmel végezte.

Az ő érdeme, hogy — a folytonos cselédváltozás mellett is — az ételek mindenkor pontos időre elkészültek és minden alkalommal kifogástalanok és izletesek voltak.

III. Az intézet működése.

1. Nevelés.

Minden eszközt felhasználunk, melyet alkalmasnak találunk arra, hogy tanítványainkból vallásos, erkölcsös, művelt, jómodorú úriembereket és lelkiismeretes tanítókat neveljünk.

a) A *vallási nevelésért* valamennyi hitoktató és a tanári kar az internátussal és a szülői házzal karöltve fáradozott. A róm. kath. tanulók vallási neveléséről Magyar Gyula dr. hittanár jelentésének alábbi részletei tájékoztatnak:

1. A római katolikus növendékek valláserkölcsei élete a folyó tanévben kielégítő volt. A künnlakók is részt vettek az intézet disztermében tartott $\frac{1}{2}$ 8 órás vasárnapi szent misén és exhortation. A bennlakók minden szent misére énekpróbával készültek.

Négyyszer volt az összes növendékek részére közös szent áldozás, a kongreganisták havonként áldoztak. A heti áldozók létszáma 15—25 közt ingadozott. Az összes szentáldozások száma cca. 1200. A husvétii lelkigyakorlatokat márc. 28- és 29-én tartottuk meg.

Az intézet március 30-án ismét magas látogatásban részesült. Dr. Orsenigo Cézár c. érsek, pápai nagykövet Excellenciája intézetünkben szent misét mondott, fiainkat megáldoztatta, majd az iskola igazgatójának, Michelberger László V. éves növendéknek és Kiss Valika III. oszt. gy. isk. tanulónak üdvözlő szavaira megleghangu magyar beszédet intézett az ifjúsághoz, melyben az egyház iránti hűségre és a magyar haza szeretetére serkentette fiainkat.

Június 3-án, Szentháromság vasárnapján 9 gyak. isk. tanuló fogadta szívébe először az isteni Gyermekbarátot.

Június 10-én, Te Deum után 8 növendék tette le a Szüzanya lábához kongreganista-fogadalmát.

Itt külön köszönetet kell mondanom Jalsovszky Géza pápai kamarás úrnak és dr. Mihálovits Sándor r. kat. kanonok úrnak, kik oly önzetlen szíveséggel segítettek az ifjúság gyóntatásánál.

Adja Isten, hogy évről-évre emelkedjék iskolánk tudományos nivójával és hírnevével együtt a valláserkölcsei élet is!

2. A református tanulók hitélete.

Az iskolai esztendő évmegnyitó istentisztelettel kezdődött, valamint minden hittanóra bibliaolvasással és ezt követő rövid exhortációval.

A református hit és öntudat erősítésére az október 31-i reformációi ünnepélyt ez évben is megtartottuk a Szilágyi Dezső-téri templomban, az összes növendékek részvételével.

A husvét ünnepet és szünidőt megelőzőleg több vallás-tanár közreműködésével lelki gyakorlatokat tartottunk, amely alkalmából hitébresztő előadásokkal és az Uri szent vacsora sakramentumának kiszolgáltatásával tápláltuk a növendékek Istenhez vágyó szívének buzgóságát.

Az elmúlt szünidő elején középiskolás tanulók részére rendezett konferencián többen megjelentek, az idei szünidő elején, a Szegeden tanítóképezdésük számára rendezendő konferenciára szép számmal jelentkeztek a növendékek. (Széles S.)

1. Az ág. h. ev. növendékek hitoktatása a tanév elejétől annak befejezéséig minden megszakítás és zavar nélkül ment végbe.

Az esztendő folyamán örömmel töltött el az a fokozódó szorgalom és érdeklődés, amellyel mindinkább a hit dolgai felé fordultak tanítványaim. Hálás szívvel mondok köszönetet az Istennek, hogy ekképen termékeny talajba hullhattak a türelmes szeretet, az evang. élet magvai, amelyet az intézet Igazgatója és Tanárai által előkészített fiatal lelkekbe vettem. Annál nagyobb volt az előlötti örömöm, mert azt a szomorú tényt is tapasztaltam olykor, hogy a felekezeti gyűlölködés és elfogultságnak, továbbá a materiális gondolkodásnak, az intézet falain kívül meg-megjelenő, nemzetsorvasztó ördöge, az Igazgatóság és a Tanári kar minden gondos szeretettel végzett munkája ellenére is, kisértgeti az ifjú lelkeket. (Glatz I.)

b) Az *erkölcsi irányítás* szempontjából jótékonyan hatott a tanári testület minden tagjának kötelességtudása, becsületes munkája, mintaszerű családi élete és komoly közéleti szereplése. A rossz hajlamok elfojtásában és a jónak ápolásában különösen az internátus nevelőszervezete végzett nagy munkát. A rendre, tisztaságra, jó modorra, úri viselkedésre való szoktatás nehéz és fáradságos feladat. A fegyelmezés minden eszközét: a jó példát, a felügyeletet, az atyai tanácsot, a jóindulatú figyelmeztetést és bizony néha a keményebb dorgálást és büntetést is kellett alkalmaznunk. Tanítványaink nagyobb része törekszik iskolai és internátusi, valamint iskolán kívüli társadalmi viselkedésében a jóra. Hogy ez nem sikerül mindig, rajtuk kívül eső okokban is keresendő.

Akad néha olyan tanuló, aki meggondolatlanul átlépi a szabályt és bajba sodor másokat is. Az ilyen gyengeakarató tanulókat azonban a legtöbb esetben visszatérítjük az igaz útra. Az elmúlt évben csupán egy esetben kellett keményebb eszközökhöz nyúlni és néhány tanulót új környezetbe tanácsolni.

c) A *testi nevelésben* sok új eszköz állott rendelkezésünkre, mellyel derekabbá tettük ifjainkat. Fokozott mértékben használtuk

fel a játékdélután és a sportkört. Egyetemesebb hatású volt a mindenkire kötelező mindennapi reggeli tornagyakorlat.

»Évzáró vizsgánk egyuttal a Testnevelő Főiskola III. éves hallgatóinak is vizsgája volt. Minden nagyobb előkészület nélküli egyszerű bemutató tornából és atlétikai versenyből állt, de hatóságban és eredményeiben valóságos ünnepéllé emelkedett. Pedagógiai szempontból különösen nagy sikert jelentett ez a záróvizsga, mert a jövőendő testnevelőknek mintaszerű példát mutatott arra, hogy hónapokig tartó egyoldalú előkészülés nélkül is igazi szép tornaünnepélyt rendezhetünk szakszerű nevelésben részesült ifjúsággal.

Testnevelésünk szakszerű irányításában tagadhatatlanul igen nagy része volt a Testnevelő Főiskola tanárainak és gyakorló tanárjelöltjeinek. Intézetünk u. i. ebben az évben a Testnevelő Főiskola gyakorló iskolája lett s így tanítványainknak lépten-nyomon alkalmuk nyílt a legmodernebb gyakorlatok és atlétikai stílusok elsajátítására. Derék ifjúságunk ezt a szerencsés helyzetet nem is mulasztotta el felhasználni s kellő megértéssel és lelkesedéssel minden egyes szereplésével olyan sportszerű magatartást fanusított, mellyel nemcsak önmagának, hanem intézetünknek is dicsőséget szerzett.

A Testnevelő Főiskola sporttelepén 1928. június 8-án rendezett évzáró versenyek eredményei a következők:

A) Osztályközi versenyek az I. és II. o. között.

1. 50 m-es cikázó staféta. Győz a II. o. 4 perc 7.4 mp. idővel. I. o. 4 perc 9.2 mp.

2. Súlylökés (4 kg). Győz a II. o. 8.52 m. osztályátlag eredménnyel. I. o. átl. eredm. 7.44 m.

Egyéni legjobbak: Csulik II. é. 13.16 m, Tóth II. 11.14 m, Révay II. é. 10.80, Hülber I. é. 10.09 m.

3. Távolugrás. Győz az I. o. 4.41 m. oszt. átl. eredménnyel. II. o. e. 4.32 m.

Egyéni győztesek: Csulik 5.59, Tóth 5.42 és Koller I. é. 5.32 m.

4. Ugrószekevény, átterpesztés hosszában. Győz II. o. 100%. I. o. 96.7%.

5. Kötélmászás. Győz a II. o.

6. 60 m-es síkfutás. 1. Csulik 7.9 mp. 2. Tóth 8.2 mp. 3. Révay 8.3 mp.

7. Kosárlabda. 2:1 a II. oszt. javára.

B) Osztályközi versenyek a III., IV. és V. o. között.

1. Magasugrás. Tizes csapatverseny. 1. III. o. 1.37 m., 2. IV. o. 1.34 és 3. V. o. 1.30 m. átlaggal.

Egyéni legjobbak: 1. Marx III. é. 1.56 m., 2. Matejcsik V. és 3. Rebi IV. é. 1.46 m.

2. Súlylökés. ($7\frac{1}{4}$ kg.) 1. III. o. 7.78 m, 2. IV. o. 7.66 és 3. V. o. 6.94 m-es átlaggal.

Egyéni legjobbak: Bugyi III. é. 9.71, Balogh IV. é. 9.43 és Paál J. V. é. 9.09 m.

3. Kötélmászás. Győz a III. osztály.

4. Tornaszekrény, szabad átugrás. 1. V. o. 100%, 2. III. o. 100%, 3. IV. o. 84%.

5. 10x100 m-es staféta. 1. III. o. 2.8 mp., 2. IV. o. 2.14 mp., 3. V. o. 2.17 mp.

6. 100 m-es síkfutás. 1. Salamon IV. é. 12.7 mp., 2. Samu III. é. 12.9 mp, 3. Matejcsik V. é. 13.2 mp.

7. Kézilabda III—IV. o. közt 1:1.

Az osztályközi versenyek győzteseinek (II. III. o.) Quint József igazgató 1—1 futballabdát, a magas- és távolugrásban győztesnek (Marx és Csuliknak) Misángyi Ottó főiskolai tanár 1—1 tornafelszerelést és egy kis ezüstérmét ajándékozott. Ezenkívül az intézeti Wesselényi sportkör az egyéni győzteseknek 1—1 érmet adott. Sportkörünk jelenlegi vagyona 150 pengő, melyet remélhetőleg a jövő iskolai évben egy sportünnepély rendezésével még gyarapítani tudunk.

A testnevelést szolgálta a heti 2 órás leventeoktatás is, amelyben az intézet II., III., IV. és V. éves növendékei részesültek. A kiképzés vezetője Tasnády Imre főelőadó volt. Mint beosztott oktató tisztek szerepeltek: endrődi Endrődy Leó, vitéz Vargha Ferenc és Zacharia Sándor főoktatók. A leventekiképzés vitéz Kalánday Imre vezértanácsnok elnöklete alatt megalakított bizottság előtt megtartott évváró vizsgálatnál nyert befejezést. A IV. és V. éves növendékek leventeoktató-oklevelet kaptak és pedig 30-an jó eredménnyel, 16 pedig kiváló eredménnyel. A kiképzés vezetője külön kiemelte növendékeink szorgalmát, igyekezetét. (Nagy.)

d) A testi és lelki élet együttes gondozására megalakítottuk intézetünkben a *cserkészcsapatot*. Azt az összefogó nevelői szervezetet látjuk a cserkészletben, amely segít bennünket olyan tanítók nevelésében, akiknek egyrészt egészséges elveik lesznek s akik másrészt elveiket nemcsak hangoztatják, hanem azok szerint élnek is. Azt reméljük ezektől a cserkész-tanítójelöltektől, hogy majdán tanítói munkájokban (mind az iskolában, mind az esetleges cserkészcsapatban) olyan embereket fognak nevelni, akiknek szavai és tettei összhangban vannak. Frank Antal dr., cserkészcsapatunk próbaidős parancsnoka, a következőket jelentette:

»Jelentem, hogy a tanári testület határozata alapján ez iskolai évben — a szervezőtestülettel egyetemben — megalakítottuk intézetünkben a 334. sz. Apáczai cserkészcsapatot. Szombaton délután 2—4-ig tartottuk összejöveteleinket, amelyeken a 10 cserkész-törvényt, a III. o. és részben a II. o. próbaanyagát vettük át. A cserkészszellem átültetésében 5 polgáriskolai tanárjelölt, cserkésztsiszt (Koholy Nándor, H. Tóth Lajos, Kovács László,

Fiala Endre és Szupkay Sándor) volt a parancsnok segítségére. Munkánkat nehezítette növendékeink nagy elfoglaltsága. Április 28-án rendeztünk egy sikerült műsoros táncestet. Április 29-én tartottuk az első cserkész-avatást, amelyen az Országos Cserkészszövetség részéről Faragó Ede országos vezető cserkésztsízt vett részt. Harmincan tettek ekkor fogadalmat. A csapatnak ezidőszerint 163.59 pengő vagyona van.

Nagy gondot fordítottunk arra, hogy cserkészeink naponta valami jót tegyenek. Úgy érezzük, hogy a cserkészcsapat révén hozzájárulhatunk ahhoz, hogy egyrészt jobb magyar embereket, másrészt jobb magyar tanítókat nevelbessünk.

e) Az *esztétikai nevelést* az intézet épületének, udvarának rendjével és tisztaságával, a lakóhelyiségek és tantermek izléses berendezésével szolgáljuk. Megkívánjuk, hogy a tanulók saját magukat és minden holmijukat tisztán és rendben tartsák. Ezenfelül gondoskodunk, hogy a főváros gazdag természeti szépségeit és művészi alkotásait megtekintsék, hogy egyházi és világi hangversenyekre eljárjanak és legalább az operába és nemzeti színházba eljussanak. A kötelező iskolai munka csinos kiállítására gondot fordítunk. Módot adunk arra, hogy a tanulók az előadás művészetében gyakorlatot szerezzenek és stílusos, szép ünnepélyeken maguk is szerepeljenek.

f) A *hazafias szellem* áthatja tanításunkat, nevelésünket és minden ténykedésünket. Jól tudjuk azonban, hogy itt a legtöbb eredményt a tettel érjük el, azért nagy gondot fordítunk az ünnepélyekre és az ifjúsági egyesületekre.

Az 1927—28. évi ünnepélyek.

I. Évnyitó. II. Aradi vértanúk emlékűnnep. III. Fery Oszkár emlékűnnepély. IV. Táncvizsgával kapcsolatos ünnepély. V. Kossuth ünnepély. VI. Mikulás esti ünnepély. VII. Ünnepély a kápolna javára. VIII. Március 15. ünnepély. IX. Igazgató névűnnep alkalmával rendezett ünnepély. X. Cserkész ünnepély. XI. Évzáró ünnepély. XII. Finn vendégek tiszteletére rendezett ünnepély.

Ifjusági egyesületek.

1. Ifjusági önképzőkör.

Báró Eötvös József nevét viselő önképzőkörünk ezévbén is Németh Sándor tanárelnök irányításával működött. A kör tisztikara a következőleg alakult meg: Ifj. elnök: Vágner János V., főjegyző: Matejsik János V., jegyző: Kelemen József IV., könyvtáros: Fülöpp István V., pénztáros: Paál Jenő V. éves növ. Az iskolai évben a kör 7 rendes gyűlést tartott s 4 ünnepélyt rendezett és pedig: okt. 6-án az aradi gyászünnep emlékére, nov. 20-án a táncanfolyam befejező ünnepélyeként, Mikulás estjén a gyakorló iskolai tanulók és szülők számára a gyermekkedélyt megmozgató műsorral, márc. 15-én pedig nagy nemzeti megmozdulásunk

emlékére. Ezenkívül az önképzőkör gondoskodott az intézetünkben megtartott 9 népművelési előadással kapcsolatban az egyes tárgyhoz illő szavlatokról, drámai jelenetekről, ének- és zeneszámokról. Így tehát, bár a rendes gyűlések száma kevésnek tűnhetik föl, az önképzés intenzitása nem szenvedett. Azok a szép sikerek, melyekkel iskolai ünnepélyeink jártak a szóbeli előadások (szaválás, drámai jelenetek), valamint az ének- és zene-előadások terén, az oktatás mellett a szorgalmas önképzés eredményei. (Németh.)

2. Az ifjúsági seítőegyesület az 1927—28-ik évben.

A mult iskolai évben a seítőegyesület működését 2145 P 37 f. vagyonnal kezdte meg. Ez körülbelül egyötöd része az egyesület háború előtti vagyónának. Kamatai számbavehető összeget tesznek és így már nem volt szükség arra, hogy az egyesület egy alapvagyon létesítésére fordítsa a legfőbb gondot. Ezért és mert a rendes kereskedelemben a növendékek könnyén fédézhették szükségleteiket, az egyesület fokozatosan csökkentette szövetkezeti működését. Ezzel szemben fokozta az ifjúság segélyezését az alapítők kamatainak és a tagsági díjak egy részének felhasználásával.

Az iskolai év elején tankönyv-készletét nagyon kedvezményesen kiosztotta a tanulók között. Azonkívül vásároltunk 30 db új tankönyvet és ezekkel 8 növendéket láttunk el. Az isk. év végén pedig az ifjúság debreceni kirándulásán 23 növendék költségeit fedeztük, még pedig részben, vagy egészen.

A segélyezésekre összesen 300 P 48 f-t fordítottunk. A tanév végén az egyesület vagyona 2569 P 37 f. (Snasel.)

3) Az Absztinens-Egyesület 1927/28-ik tanévi működéséről.

Az Absztinens-Egyesület az 1927/28. tanévben 7 előadógyűlést tartott.

Az egyesület könyvtára, — a befolyt tagdíjakból, — 11 művel 29 kötetben gyarapodott. Jelenlegi könyvtárállománya 73 mű 186 kötetben. A könyvtárat 550 ízben vették igénybe az intézet növendékei.

Az egyesület a tanév elején pályázatot hirdetett e tétel kidolgozására: »Mik az önnevelés eszményei és hogyan kövessük őket?«

A pályázatra három dolgozat érkezett be, amelyeket a bírálatra fölkért dr. Frank Antal tanár sikerülteknek minősített.

A pályadíjat (Széchenyi-Anthológia Váradí József tanárelnök adományából) Wieder György V. oszt. növendék nyerte meg. (Váradí.)

2. A tanítás.

A tanítás teljesen az új tanítóképzőintézeti tanterv és utasítás, valamint az új népiskolai tanterv szerint folyt. A szakképzés határozottabb kiemelkedése meglátszik a növendékek pedagógiai gondolkodásán. Mégis még nagy nehézségekkel küzdünk mindazokban a tárgyakban, melyek tanításához nincs megfelelő tankönyv, különösen a pedagógiában és a földrajzban. Meggyőződöttünk arról, hogy sem a jegyzet, sem az eredménytár, sem a tollbamondás nem pótolja a jó tankönyvet.

A módszeres értekezleteken foglalkoztunk az egyes tanítások módszeres felépítésének módjával, a tanítási óra gazdaságos beosztásával és a tanulók eredménytáiraival. A tanulók felelésével, magatartásával, öltözködésével. Az év folyamán összesen 18 tanári gyűlést tartottunk, 11 rendeset és 7 rendkívülit.

a) A gyakorlatokra nagy gondot fordítottunk s különösen a német nyelvgyakorlatoknak nagy hasznát is látjuk. A szaktanárok a következőket jelentik a fakultatív németről:

Az év elején jelentkeztek:

az I osztályból	18-an
a IV. „	8 „
az V. „	3 „
összesen:	29-en

Ezekből visszalépett (ill. kimaradt- az év folyamán 5, maradtak összesen 24-en. Heti 2 (közös) órán a IV—V. osztály a »György-féle Német Ujságnak« rövidebb lélegzetű s főleg humoros cikkeit olvasta, amelyek főcélja a nyelvnek előszóbeli gyakorlása volt. (Tartalmuk az érdeklődés felkeltésére és ébrentartására kiválóan alkalmas.) Ismereteik megszilárdítására a nyelvtannak szó-tani része szolgált. Az év utolsó szakaszában pedagógiai olvasmányokat is tárgyaltunk és az V. évesek a német nyelven való tanítást is gyakorolták.

Az I. osztály fakultatív 2 órája — a tanári kar határozata értelmében — szorosan belekapcsolódott a rendes német nyelvi tanulás folyamatába, úgy hogy itt külön anyagról nem is kellett gondoskodni, mert a tantervben előirt penzum bőven elég volt. De meg is látszott az eredményen, hogy 2 óra helyett 4 áll a tanulók rendelkezésére.

A tanulók általában komoly igyekezetet tanusítottak a tárgy iránt s főleg gyakorlati nyelvkészség tekintetében vannak előnyben azokkal szemben, akik ezekre az órákra nem jártak. Csak az a kár, hogy házi nagy elfoglaltságukra való tekintettel — a tanári kar határozatából kifolyólag — a délutáni órákra feladatot adni nem lehetett, pedig élő nyelvtanuláshoz a gyakorlaton múlik minden.

Az eredmény azonban a körülményekhez képest egészben véve kielégítő volt. (Horvay.)

A fakultatív órákkal együtt 4 órán át tanítom a német nyelvet a II. o. egyik csoportjában. Jelentem, hogy ebben a csoportban olyan örvendetes haladás észlelhető, hogy két növendék (összesen tizenheten vannak) kivételével a csoport minden tagja képes könnyebb német nyelvű szöveggel — egy-egy szó segítségével — megbirkózni. Ha ezek így továbbhaladnak, akkor előreláthatólag az ötödik év végére annyira vihetik, hogy német tan nyelvű iskolában való tanításra képesíttessenek.

A szóban lévő 15 növendék már nemcsak köteleességből, hanem — sikereik révén — a tárgy iránt való szeretetből is tanul. Szorgalmuk folytán kilencen kaphattak jeles osztályzatot. (Frank.)

A III. o. fakultatív német óráin résztvettek 18-an, behatóan feldolgoztuk a tantervi anyagot, s ezen túlmenően fogalmazási és előadógyakorlatokat végeztünk és — ez órákat imával és énekkel kezdve és befejezve, — több német dalt tanultunk. (Várad.)

Fakultatív zene és egyházi ének. A növendékek egy része a kötelező zenei óráján kívül még egy második hangszeret is tanult. Ennek a nem kötelező (fakultatív) hangszernek, valamint a III. o.-tól kezdődő egyházi ének és zenének tanulását a tanári testület csak azoknak a növendékeknek engedte meg, akiket zenei szempontból is és általános előmenetelük szempontjából is megfelelőeknek talál arra, hogy sokirányú kiképzésük mellett ezeket a tárgyakat is eredményesen tanulhatják.

Az év elején a fakultatív zene tanulását 27, az egyházi ének és zene tanulását 38 növendék kezdte meg. Kimaradások és felmentések folytán ezek a számok 21-re, ill. 33-ra apadtak le. A fakultatív hegedűt és a prot. egyh. éneket Horvay Ede tanította heti 1—1 órában. A fakultatív zongorát, harmóniumot heti 1 órában és a kath. egyh. éneket heti 2 órában Kishonti Barna tanította.

Azok a növendékek, akik ezeket a tárgyakat tanulták, általában jó előhaladást értek el. A hegedűt általában kevés növendékünk választja főtárgyának és ennek folytán csak a fakultatív hegedű tanítása tette lehetővé, hogy az intézeti zenekarban elegendő hegedűs volt és a zenekar az idén is sok szép mű előadásával szerepelt az ünnepélyeken. A fakultatív zongora, harmónium tanulását a növendékek főleg abból a célból végzik, hogy a hegedű főszak mellett az egyházi ének és zene tanulására is előkészülhessenek.

A r. kath. egyházi ének és zene tanulásának eredménye mutatkozott abban, hogy vasárnaponként a növendékek maguk végezték a kántori teendőket az intézet kápolnájában és a nép-énekeken kívül számos énekkari mű előadásával emelték az istentisztelet fényét. A növendékek ünnepélyesebb szereplésére adott alkalmat az istentisztelet, melyet Orsenigo pápai nuncius celebrált kápolnánkban, amikor lithurgikus nyelven hat ének- és zenekari

művet adtunk elő, melyekkel a növendékek Öexcellenciája magas elismerését érdemelték ki.

A képezítő vizsgálatok alkalmával Fülöpp István, Preisinger László és Studencz István képezítést nyertek a r. kath. egyházi énekből és zenéből.

A növendékek a fak. zene tanulásaért havi 1, az egyh. ének és zene tanulásaért havi 2 P-t fizettek. Ebből befolyt 915 P, melynek legnagyobb részét összel az intézeti orgonákhoz szerelt villamos fűvóberendezés törlesztésére fordítottuk. Ezt a fűvót orgonánk készítője, a Rieger-cég, szállította 1200 P-ért. Teljesen modern berendezés, megszerzésével régi óhajunk teljesült. (Kishonti.)

A természettudományi gyakorlatok két célt szolgálnak: egyfelől a megtanulandó anyag megértését, ami az iskolai kísérletek megismérlésével és külön feladatok megoldásával biztosítható, másfelől a tanítói hivatásra való előkészítést, ami a népiskolai kísérleteknek egyszerű, lehetőleg maguk készítette eszközökkel való végzését célozza. A természettudományi gyakorlatokat valamennyi osztályban megosztva, csoportban végzik.

Nagy gondot fordítottunk a pedagógiai gyakorlatok keretében a gyermektanulmányra is. Meggyőződünk arról, hogy az elméletnél többet ér a népiskolai osztályokban végzett gyakorlat. Az ötödévesekkel a következő gyakorlatokat végeztük:

1. A látás vizsgálata. 2. A hallás vizsgálata. 3. A fontosabb testmérétek vétele. 4. Általános egészségügyi vizsgálat. 5. Fogak vizsgálata. 6. Személyi lap összeállítása. 7. Szó- és képzetkincs vizsgálata. 8. Meghatározás és analógiai vizsgálatok. 9. Három szó módszere. 10. Fogalom-rendezés. 11. Kritikai képesség vizsgálata. 12. Intelligencia vizsgálat. 13. Erkölcsi viselet vizsgálata. 14. Didaktikai vizsgálatok.

A gyűjtött adatokat fel is dolgoztuk, miközben a tanulók megismerkedtek a fontosabb feldolgozási módszerekkel is.

Fokozott gondot fordítottunk ebben az évben is a nevelési és tanítási gyakorlatokra.

Annak szolgálatában állott a hatosztályú kéttagozatú (I—IV. és III—VI. o.) gyakorló iskola. — Továbbképző iskola és ifjúsági egyesület most nincs. De volt népmívelési tanfolyam a következő előadássorozattal:

- II. 13. Quint József: Iskolánk multja.
- II. 20. dr. Madzsar Imre: A krisztinavárosi templom.
- II. 27. Mesterházy Jenő: A királyi vár.
- III. 55. Németh Sándor: Virág Benedek.
- III. 12. Tscheik Ernő: Stílusos épületek az I. kerületben.
- III. 19. Jaloveczky Péter: A budai keserűvízforrások.
- IV. 16. Éber Rezső: Az alagút építése.
- IV. 23. Szász Károly: A fővárosi nyári színház.
- IV. 30. Mesterházy Jenő: A honvédek sirjánál.

A gyakorlati kiképzést az utasítás szerint bonyolítottuk le. A IV. és V. osztály növendékei névsor szerint naponként váltakozva látogatták a gyakorló iskolát és tapasztalataikról naplót vezettek.

A IV. és V. osztály tanulói számos mintatanítást szemléltek. A meghallgatott tanításokat lejegyezték és utólag írásban kidolgozták.

A IV. évek előtt mintatanítást tartottak:

Drozdy Gyula: Olvasás és írásból 4, beszéd- és értelemgyakorlatokból 2, számtanból 2, énekből 1, testgyakorlásból 1=10,

Az V. évek előtt mintatanítást tartottak:

Drozdy Gyula a népiskola összes tárgyaiból	19
Vadász Zoltán a népiskola több tárgyából	6
Szalatsy Richárd a népiskola több tárgyából	6
Quint József az olvasmánytárgyalásból és testgyakorlásból	2
Frank Antal olvasmánytárgyalásból	1
Mesterházy Jenő történelemből és földrajzból	2
Éber Rezső természettanból és vegytanból	3
Kishonti Barna énekből	1

A IV. évek tanítási gyakorlatait Váradi József és Drozdy Gyula tanárok vezették. Olvasás-írásból 13, beszéd- és értelemgyakorlatból 19, számtanból 20, énekből 5, testgyakorlásból 3, összesen 60 tanítást tartottak. Minden IV. éves növendék legalább kétszer tanított.

Az V. évek tanítási gyakorlatait két csoportban Quint József és Frank Antal, Drozdy Gyula, Vadász Zoltán (az isk. év elején) és Szalatsy Richárd (az év további részében) tanárok vezették. A beszéd- és értelemgyakorlatból 27, az olvasmánytárgyalásból 16, írás-olvasásból 3, fogalmazásból 19, nyelvtanból 17, számtanból és mértanból 37, földrajzból 16, történelemből 13, alkotmánytanból 14, fizikából 17, természetrajzból és gazdaságtanból 21, egészség-
tanból 4, rajzból 10, énekből 17, kézimunkából 7, testgyakorlásból 10, összesen 248 tanítást tartottak. Minden növendék átlag 13-szor tanított.

Ezenkívül tanítottak az ötödévesek még olyankor is, amikor a gyakorló iskolai tanító előkészítésen vagy bírálaton volt elfoglalva.

A gyakorlati tanításban arra törekszünk, hogy a jelöltek megtanulják a megfelelő anyag kiválasztását, a kiválasztott anyag-
nak megfelelő feldolgozását, a megértéshez szükséges eljárást és a segédeszközök használatát, a tanítás formális felépítését, világos tervezet készítését és végül mindezeket felül a gyermekekkel való közvetlen és természetes érintkezést.

Ugy érezzük, hogy valamennyire sikerült növendékeink számára megnyitni azt az utat, amely őket tanítványaik lelke felé vezet.

b) Dolgozatok.

Magyar nyelvi írásbeli dolgozatok.

I. osztály.

A) Iskolai fogalmazványok: 1. Szept. 21. Új otthonomban. 2. Okt. 7. Séta a mi iskolánk körül. 3. Okt. 21. Hazamegyek a falumba. 4. Nov. 11. A mi házunk. 5. Nov. 26. Jön a Mikulás! 6. Dec. 10. Hull a hó. 7. Jan. 14. Osztálytársaimról. 8. Jan. 31. A szülői szeretetről. 9. Febr. 11. Az »Ifjúsági Vöröskereszt«-ről. 10. Febr. 29. Magyarok mindenütt... (Végvári nyomán.) 11. Márc. 17. Március 15. (A mi isk. ünnepünk leírása.) 12. Márc. 31. Indul a vonat! 13. Ápr. 21. A mi kertünk tavasszal. 14. Máj. 8. Nemzetünk jelene és jövője. 15. Máj. 12. Egy szép rész olvasmányaimból.

B) Házi dolgozatok: 1. Szept. 30. Kirándulás Visegrádra. 2. Okt. 31. Az én falum ősszel. 3. Nov. 29. A Kossuthszobor leírása. 4. Dec. 20. Egy népballada elbeszélése. Pl. Gyula Márton szerelme. 5. Jan. 31. A téli esték. (Petőfi nyomán.) 6. Febr. 29. Életem egy érdekes eseménye. 7. Márc. 31. Itt a tavasz! Munkára fel! 8. Ápr. 30. Húsvéti népszokások. 9. Máj. 31. Búcsú az iskolai évtől. Vagy: Terveim a szünidőre.

II. osztály.

Rövid iskolai fogalmazványok: 1. Az én édesapám (édesanyám). 2. Este van, este van, kiki nyugalomba. 3. Mit mesél a vén diófa? 4. Temetőben. 5. Órán. 6. Varjú a jegenyén. 7. A lakóhely valamely jellegzetes alakja. (Szabad választás szerint.) 8. Magamba nézek. 9. Mese az állatok életéből. 10. Felszólalás N. N. osztálytársam megsegítése érdekében. 11. Mivel szeretek foglalkozni szabad időmben? 12. A hálóban. (Ebédlöben, az udvaron stb.) 13. Mit mesél a márciusi szellő? 14. Feltámadás. 15—18. Közéleti fogalmazványok.

Házi dolgozatok: 1. Élmény a nyári szünetből. 2. A mi osztályunk. (Levél alakjában.) 3. Vörösmarty: Szép Ilonka c. költ. elbeszélésének szerkezete. 4. Londontól Fokvárosig. (Megszemlélt mozgókép leírása.) 5. Családunk multja. 6. Mit láttam a pesti utcán? 7. Gyermekkori emlékeimből. 8. Hogyan rendezem be a kertemet. (Rajzzal kísérve.) 9. Szabadon választott tárgyú alkalmi beszéd.

III. osztály.

Iskolai dolgozatok. »Elhull a virág, eliramlik az élet.« 2. Komikum a mindennapi életben. 3. A mi falunk hőseinek emléke. 4. Ez évi olvasmányaim közül melyik tetszik nekem legjobban.

Házi dolgozatok: 1. Nyári szünetben. 2. A közmondások. 3. Szülőföldem (lakóhelyem) karácsonyi népszokásai. 4. Népiskolai beszéd. (Okt. 6, márc. 15, v. az év végén.) 5. Szabad választás alapján: Népmesei elemek Petőfi János vitéz-ében. — A Buda hialála nőalakjai. — Göndör Sándor.

IV. osztály.

Iskolai dolgozatok: 1. Szept. 28. Kirándulásom emlékei. 2. Dec. 17. Az összhangzatos nevelés. 3. Febr. 29. Zrinyi a költő jellemzése. 4. Máj. 8. Nemzetünk jelene és jövője.

Házi dolgozatok: 1. Nov. 3. Látogatás nagyjaink sírjánál. 2. Nov. 29. Beszéd a Kossuth-szobor előtt. 3. Jan. 30. A reformáció hatása műveltségünkre. 4. Márc. 31. Nemzeti jövőnk erőforrásai. — Eszmék és eszményképek a XVII. sz. irodalomtörténetéből. 5. Ápr. 30. Szabadon választott irodalomtörténeti értekezés.

V. osztály.

Iskolai dolgozatok: 1. Az én legkedvesebb dalom. 2. A népiskolai házi feladatok. 3. Ki az én ideálom? 4. Búcsubeszéd a népiskolai tanulókhöz.

Házi dolgozatok: 1. Hogyan készülök valamely (pl. természetrajz, olvasási stb.) órára? 2. Allitsunk emléket a falu hőseinek! 3. A családi érzés Petőfi költészetében vagy Arany János népiessége. 4. Az én legkedvesebb regényem.

Németnyelvű iskolai dolgozatok.

I. osztály.

Der Lehrsaal. Der Turnsaal. Ein Feiertag. Unser Hausbau. Der Christabend. Die Uhr. Schlittenlied. Unser Körper. Wie reich das Kind ist.

II. osztály.

1. Die Dorfschule. 2. Der Faule. 3. Der Bauer bei seiner Arbeit. 4. Die Haustiere. 5. Sprichwörter. 6. Wie bestelle ich meinen Anzug? 7. Was mache ich Sonntags? 8. Was habe ich im Tiergarten gesehen? 9. Mein Programm für den Sommer.

III. osztály.

1. Wo war ich im Sommer? 2. Nutzen des guten Verkehrs. 3. Budapest. 4. Ungarn. 5. Die Donau. 6. Die Schatzgräber. 7. Goethe's Leben. 8. Goethe's Lieder. 9. Erlkönig.

IV. osztály.

Uhland-Lieder. Des Knaben Berglied. Einkehr. Ludwig Uhland. Heine-Lieder. Heine's Leben und seine Werké. Die Wallfahrt nach Kevlaar. Die Sage von Csallóköz. Lenau.

V. osztály.

Goethe's Werke. Die Quellen zu Goethe's »Hermann und Dorothea«. Aus dem 1-sten Gesange von »Hermann und Dorothea«. Die gute, alte Zeit aus dem 3-ten Gesange von »Hermann und Dorothea«. Inhalt des 6-ten Gesanges von »Hermann und Dorothea«. Die Charakter in »Hermann und Dorothea«. Wie will Comenius die Schulen einrichten? Wie wurde Heinrich eigensinnig (Salzmann)?

Mennyiségtani dolgozatok.

A havi iskolai dolgozatok anyaga a tanmenettel kapcsolatban osztályonként a következő volt:

Az I. osztályban algebrai alpműveletek, a közönséges számtan gyakorlati és időszerű alkalmazásai és mértani alapfogalmak, alapszerkesztések.

A II. osztályban a gyökvonásra, logaritmusra, negatív hatványkitevőkre vonatkozó példák, másodfokú függvények, egyenletek, mértani szerkesztési, számítási feladatok, bizonyítások az összeillőség, területszámítás, körszámítás köréből.

A III. osztályban kereskedelmi számtan és arányossági geometriai feladatok, Pythagoras tétele.

A IV. osztályban számtani, mértani sorok, politikai számtan, felület és köbtartalom számítások.

Az V. osztályban az alsó évfolyamok anyagának példái, a népiskolai mennyiségtanitanítás módszerére vonatkozó feladatok, tételek.

Mind az öt osztályban óráról-órára ismétlő és az új anyagot begyakorló feladatokat készítettek a növendékek otthon.

c) Kirándulás.

A tanítás szolgálatában állottak a következő kirándulások: Jánoshegy, Múcsarnok, Visegrád, Sashegy, Farkasvölgy, Közlekedési Múzeum, M. kir. áll. gépgyár, Tenyészállat-vásár, Gyógypedagógiai nevelőintézet, Vakok intézete, Budapest belső területi és kültelki iskola, Munkaiskola, Zenekari és Orgonahangversenyek, Nyolc filmelőadás.

Két nagy kirándulás is volt. 1. Ősszel Hatvan—Miskolc—Lillafüred—Bükkhegység. 2. Nyáron Debrecen—Hortobágy.

d) A tanügyi kiállítás.

Intézetünk valamennyi tárgyban résztvett a III. egyetemes tanügyi kongresszus kiállításán. A tanítóképzők anyagát kiválasztotta és elrendezte Quint József igazgató és Tscheik Ernő tanár.

e) Az 1927/28. évi eredmény.

Tárgy	I. o.	II. o.	III. o.	IV. o.	V. o.	Átlag
Magaviselet	1'04	1'33	1'19	1'40	1'37	1'26
Szorgalom	2'22	2'23	2'19	2'14	2'26	2'20
Előmenetel	2'11	2'07	2'11	2'16	2'29	2'14
Hit- és erkölcs.	1'55	1'41	1'48	1'59	1'63	1'53
Neveléstudomány	—	1'96	2'16	1'59	2'58	2'02
Tanítási gyakorlat	—	—	—	2'22	2'26	2'24
Magyar nyelv	2'15	2'43	2'23	2'25	2'47	2'30
Német nyelv	2'72	2'07	2'09	2'77	2'68	2'46
Történelem, alkotmányt.	2'04	2'53	2'61	2'55	2'58	2'46
Földrajz	2'17	2'33	2'16	2'37	—	2'25
Mennyiségtan	2'67	2'53	2'45	2'47	2'59	2'53
Természettud., kémia	2'12	1'74	1'93	2'25	—	2'01
Természetan	—	—	2'41	2'14	—	2'27
Egészségtan	—	—	—	—	2'32	2'32
Gazdaságtan	2'50	2'33	2'09	2'47	2'52	2'38
Rajz	2'27	2'23	2'29	2'29	2'36	2'28
Szépírás	2'25	—	—	—	—	2'25
Ének	2'20	2'23	2'22	2'14	2'21	2'32
Zene	2'30	2'25	2'22	2'25	2'21	2'24
Kézimunka	1'47	1'10	1'46	—	—	1'34
Testgyakorlás	1'40	1'41	1'48	1'40	1'47	1'43
Írásbeli kúlalak	1'87	2'53	2'61	1'92	2'26	2'23

Az I. o.-ban 41 tanuló közül 5 javíthat, 1 ismételt, 1 pótvizsgát tesz.

A II. o.-ban 39 tanuló közül 1 javíthat, 2 ismételt.

A III. o.-ban 31 tanuló közül 1 javíthat.

A IV. o.-ban 27 tanuló közül 5 javíthat.

Az V. o.-ban 19 tanuló közül javíthat 2, ismételt 1.

Az intézetben 157 tanuló közül 14 javíthat, 4 ismételtet és 1 pótvizsgát tehet.

IV. Tanítóképesítés.

Az év folyamán decemberben és júniusban tartottunk képesítő vizsgálatot. Oklevelet nyertek a következő jelöltek:

1927. decemberében:

1. Csipán Nándor, 1897. II. 1. Rigmány (Maros-Torda m.) ref.
2. Juhász István (honosító), 1906. XI. 7. Nagyvárad (Bihar) r. kath.
3. Lőrincz Dezső, 1907. V. 11. Hegyháthodász (Vas m.) ág. ev.
4. Mártha Sándor (honosító), 1899. V. 21. Nyirtass (Szabolcs) ref.
5. Petrusik Ottó, 1906. VIII. 31. Budapest, r. kath.
6. Simai Vince (honosító), 1902. XII. 4. Micske (Bihar) r. kath.

1928. júniusában:

7. Bagi Antal, 1908. V. 18., Budapest (Pest m.) ref.
8. Buda-Buthyán Vilmos, 1889. II. 5. Pálfalva (Fehér m.)
9. ¹⁾Fülöpp István, 1909. I. 13. Hercegfalva (Fejér m.) r. kath.
10. Fazekas Sándor (honosító), 1899. II. 22. Debrecen (Hajdu m.) g. kath.
11. Kovács Gergely, 1896. XI. 12. Tata (Komárom m.) r. kath.
12. ¹⁾Hollós István, 1908. II. 16. Budapest, r. kath.
13. Kovács György, 1909. VII. 15. Bicske (Fejér m.) ref.
14. Kőszegi Endre (honosító), 1907. IV. 22. Nagyvárad (Bihar) r. k.
15. Máté (Matejesik) János, 1908. IV. 13. Budapest, ág. ev.
16. Michelberger László, 1908. V. 21. Budapest, r. kath.
17. Nagy Jenő, 1909. V. 29. Solt (Pest m.) ref.
18. Pál Jenő, 1909. IV. Alsózsíd (Zala m.) r. kath.
19. ¹⁾Preisinger László, 1908. XII. 7. Valla (Moson m.) r. kath.
20. Sterk István, 1908. IV. 5. Káloz (Fehér m.) r. kath.
21. ¹⁾Studencz István, 1908. VIII. 26. Csonopja (Bács m.) r. kath.
22. Szüts Pál, 1906. VIII. 15. Budafok (Pest m.) r. kath.
23. ²⁾Vágner Kálmán, 1907. X. 13. Guttamási (Fejér m.) r. kath.
24. ²⁾Wieder György, 1909. IX. 8. Pesterzsébet (Pest m.) r. kath.

¹⁾ Egyházi énekből és zenéből is tettek vizsgálatot.

²⁾ Német nyelvű iskolákra is képesítették.

A rendes évvégi írásbeli képesítő vizsgálat tételei:

Neveléstudományból: A népiskolai tanításban érvényesítendő neveléstani elvek

Magyar nyelvből: Remekíróink a népiskolában.

Mennyiségtanból:

1. Valamely községnek iskolaalapja 24000 P-re rüg, mely összeg 4.5%-ra kamatra van elhelyezve; de mivel az iskola fölépítése és felszerelése 56490.65 P-be fog kerülni, azért a község minden év végén még 1200 P-t fizet az alap gyarapítására, mindaddig, míg a szükséges összeg teljesen együtt lesz. Hány évig tart a község befizetése?

2. Ha egy 3 jegyű számhoz 594-et adunk, olyan számot kapunk, mely az eredeti szám jegyeit fordított sorrendben tartalmazza. A számjegyek összege 16 és négyzeteik összege 106. Melyik ez a szám?

3. Az iskolaszoba, melynek mennyezete félhenger alakú bolthajtás, a következő méretű: hossza 8 m, szélessége 6 m, a falak magassága 2.6 m. Milyen magas legyen az a 20 cm átmérőjű fűtőtest, mely kifűtéséhez szükséges? A Meidinger-kályha 10 m³-nyi helyiséget 608 cm³ fűtőtesttel tud ellátni. A fűtőtest felületéhez fenekét nem kell hozzászámítani.

4. Egy derékszögű \triangle -et, melynek befogói 22 cm és 34 cm, átfogója, mint tengely körül forgatunk? Mekkora annak a gömbnek a felülete, mely a keletkezett forgástesttel egyenlő köbtartalmú?

Német nyelvből: Vágner Kálmán: *Unsere Schule*
Wieder György: *Die Familie,*

A képesítő vizsgálat elnöke decemberben Nagy Zsigmond dr. miniszteri o. tanácsos, júniusban Madzsar Imre dr. főigazgató volt.

Az egyházak részéről Koudela Géza dr. igazgató, a Szent-Imre Kollégium prefektusa, Haypál Béla ref. lelkész és Gaudi László ág. ev. hitoktatási felügyelő voltak a vizsgálatra kiküldve.

V. Gyakorlóiskola.

Gyakorlóiskolánk részben osztott két tanerős elemi népiskola. Az egyik tagozatban az I—IV. osztály, a másikban a III—VI. osztály tanult. Ezzel a megosztással elértük azt, hogy az V. évfolyam gyakorlati kiképzésénél két III. és IV. osztály áll rendelkezésünkre.

A tanítás az új népiskolai tanterv s ennek alapján készült és jóváhagyott részletes tanmenet szerint történt. A tanév folyamán semmi gátló körülmény nem merült fel s így a tantervi anyagot teljes egészében fel is dolgoztuk.

A tanulók magaviselete, szorgalma és tanulmányi előmenetele kifogástalan volt. Az évvégi vizsgát június hó 17-én tartottuk. Habár a tanulók egészségi állapota kielégítő volt, ebben az évben mégis gyásza volt gyakorlóiskolánknak. Imre Sándor II. oszt. tanuló, Imre Sándor nyug. államtitkár, egyetemi tanár fia, január havában meghalt. A szelíd, tanítóhoz, társaihoz ragaszkodó, kitűnő tanuló emlékét mindnyájan őrizzük.

Gyakorlóiskolánk munkája iránt egész éven át nagy volt az érdeklődés. A tanév folyamán fővárosi és vidéki tanítók, tanárok s a kiskunfélegyházi róm. kath. tanítónőképző-intézet V. éves növendékei figyelték meg a tanításokat.

A gyakorlóiskolái tanulók névsora.

I. osztály.

Bergmann István, Chapó György, Czerman Gizella, Feimann László, Greguss Pál, Lázár Egon, Lux Emil, Mészáros Andor, Mück Ervin, Névery Livia, Ruzskó István, SABIHE de Sharif.

II. osztály.

Benedek Miklós, Campen Brunó, Eggenberger-Csépay Márta, Farkas Klára, Horváth József, Jauernik Viktor, Kató István, Kertész Éva, Lipner Imre, Maier Mercédes, Németh Sándor, Novakovszky Edit, Petrik Zoltán, Remethey-Fülepp Judit, Rosconi Hedvig, Váradi János.

III. osztály.

Basch Erzsébet, Fischer István, Fischof Klára, Frank Erzsébet, Gomperz László, Gruber István, Halász Béla, Karácsonyi Alajos, Kiss Valéria, Kollmann Márton, Marton Ilona, Molnár István, Richter Magda, Roráriusz Zoltán, Ruzskó Aurél, Szabó Klára, Ujlaki Endre, Varjú Ilona.

IV. osztály.

Braun György, Bródy Éva, Gerő Béla, Gruber Margit, Gyurmán Zsuzsi, Halász Julia, Hübner Arisztid, Kertész Ferenc, Lengyel Balázs, Lengyel Piroska, Lendvay Zoltán, Németh Sára, Oláh Klára, Rappensberger Zoltán, Soós Magda, Schumy László, Singer Anna, Varjon András, Zetli Gusztáv.

V. osztály.

Bali István, Fischer Ágoston, Heyda János, Janovszky József.

VI. osztály.

Egri József, Neukum Antal, Südi József, Schumy Miklós, Szendrei Vilmos, Szukop Lajos, Téglás Mihály, Wurzer János.

Statisztikai adatok:

A tanulók létszáma:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
Beiratkozott	12	17	20	21	5	8	83
Más iskolába ment	—	—	2	2	—	—	4
Meghalt	—	1	—	—	—	—	1
Az év végén volt	12	16	18	19	5	8	78

Nem szerint:

Fiú	10	10	10	10	5	8	53
Leány	2	6	8	9	—	—	25
Összesen	12	16	18	19	5	8	78

Vallás szerint:

Róm. kath.	7	11	11	14	4	6	53
Ref.	1	4	4	3	1	2	15
Ág. ev.	3	1	1	—	—	—	5
Görög keleti	—	—	—	1	—	—	1
Izr.	—	—	2	1	—	—	3
Mohamedán	1	—	—	—	—	—	1
Összesen	12	16	18	19	5	8	78

Anyanyelv szerint:

Magyar	12	16	18	19	5	8	78
------------------	----	----	----	----	---	---	----

A szülők polgári állása szerint:

Tisztviselő	8	11	12	14	—	—	45
Katona	3	2	4	3	—	—	12
Iparos, kereskedő	1	2	1	1	—	—	5
Más	—	1	1	1	5	8	16
Összesen.	12	16	18	19	5	8	78

Előmenetel szerint:

Kitünő	9	9	8	12	—	—	38
Jeles	2	5	5	3	1	2	18
Jó	1	2	3	2	2	2	9
Elégséges	—	—	2	2	2	3	9
Elégtelen	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	12	16	18	19	5	8	78

VI. Értesítés a következő iskolai évrre.

A javítóvizsgálatok szeptember 1-én reggel 8 órakor kezdődnek.

Beiratkozás szeptember 9-én reggel 8 órakor. Az I. éves szülőivel, vagy annak megbizottjával jelentkezéek.

Fizetendő díjak:

Beiratási díj	1'50 P	Önképzőköri díj	1— P
Betegápolási díj	4— „	Butorhasználati díj	4— „
Kirándulási díj	1'40 „	Épület-fenntartási díj	20— „
Kézimunka díj	4— „	Fűtési díj	7— „
Értesítő díj	3— „	Segítőegyesületi díj	3— „
Tanárok háza	2— „	Abstinens-egyesületi díj	0'50 „

A bentlakók közül a féldijasok havi 22 P, az egészséj-fizetők havi 44 P köztartási díjat, fizetnek. A szeptember és október havi köztartási díj a beíráskor egyszerre, a többi részlet minden hó 10-éig fizetendő be. Valamennyi bentélkező evőeszköz-díj (edénykoptatás) címén a beíráskor 3 P-t fizet.

A bentlakók hozzanak magukkal legalább 2 rend ruhát, téli kabátot, 2 pár cipőt, 6 pár fehérneműt, 3 hálóinget, 4 törülközőt, 6 pár harisnyát, 10 zsebkendőt, 2 ágylepedőt, 1 vánkoszt 2 huzattal, 1 téli takarót vagy dunyhát 2 huzattal, 1 hatszemélyes asztalterítőt, 2 asztalkendőt, 1 fogkefét, 1 fésűt, 1 ruhakefét, egy kis kéziseprőt, 100 gr. vattát, 1 orsó leucoplastot, 1 nagy fehér fejkendőt vagy háromszögű kendőt és cipőtisztító felszerelést. Minden fehérneműbe bejegyzendő (színes fonállal vagy kimoshatatlan tintával) a növendék vezeték- és keresztnéve. A bentlakók fizetnek ezenkívül:

a) 2 pohár, tányér, csésze és evőeszköz beszerzésére
(I—V. évesek)	3.50 P
b) ágyterítő pokrócra (csak I. évesek)	24.— „
c) szalmazsákra (csak I. évesek)	8.— „

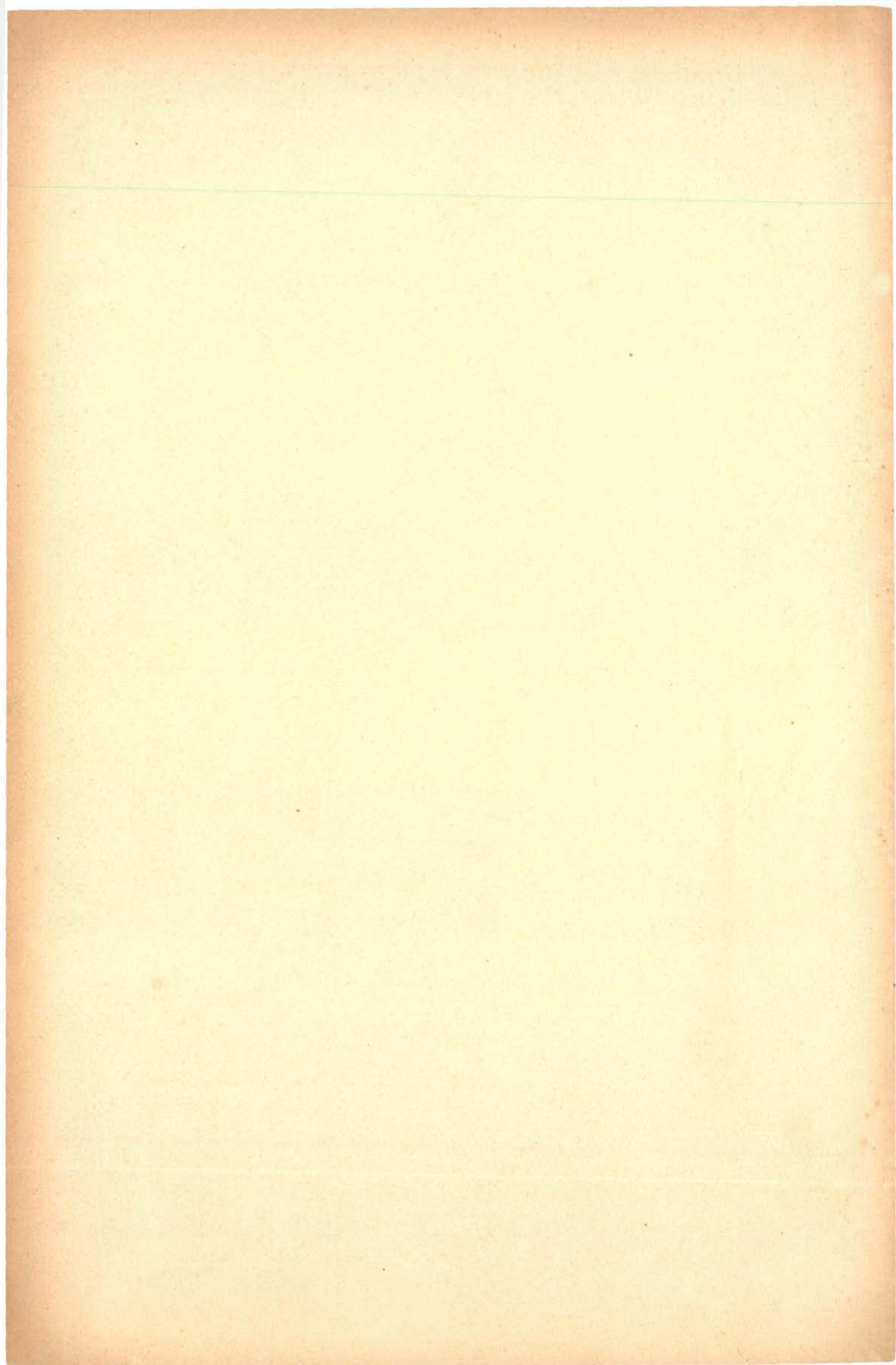
Felvétele véglegessé csak a szeptember 3-án megtartandó orvosi, színérzéki és zenei hallási vizsgálatok után válhatik. Fogazatát mindenki hozza rendbe és szemüvegről gondoskodjanak, akiknek kell. A zenei hallási vizsgálatokra kötelek minden I. éves növendék 1—2 dalt megtanulni.

A zenéből egy hangszer, a hegedű vagy a zongora, illetőleg a harmónium tanulása kötelező. Aki második hangszert, egyházi éneket vagy zenét akar tanulni vagy német, illetőleg tót nyelvben akarja magát továbbképezni, hogy az V. év végén más ajku népiskolában való tanításra is szerezhessen képesítést, ezt az év elején írásban kell kérnie. A nyelvoktatás ingyenes, a zeneoktatásért havi 1 P, az egyházi ének és zeneoktatásért havi 2 P fizetendő hangszerre és hangjegyekre.

Az intézeti házi szabályok értelmében mindenki kötelek az előirt tankönyveket és tanítási eszközöket legkésőbb szeptember hó 15-ig beszerezni. Senki könyveit el nem adhatja, mástól régi könyvet nem vásárolhat.

ABRAHAM ÉS SUGAR, BAGÓ M. ÉS FIA UTÓDA

A BUDAPESTI
M. KIR. ÁLLAMI ELEMI NÉPISKOLAI TANITÓKÉPZŐ-INTÉZET
I. KERÜLET, FERY OSZKÁR-UTCA 40. SZÁM.
